

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Móricz Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Rácz György ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe az alperes pernyertessége érdekében Gaálné dr. Kassai Zsuzsanna ügyvéd által képviselt beavatkozott - a Fejér Megyei Bíróság 2008. november 3-án kelt 15.G.40.104/2007/28. számú ítélete ellen a felperes részéről 31. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A 2006. május 11-én kiállított CMR fuvarokmány szerint a felperes megrendelésére az alperes ...-... viszonylatban fuvarfeladatot teljesített; bruttó 23.418 kg súlyú, 6 m hosszú, 168,3 mm, illetve 114,3 mm átmérőjű, 2 mm falvastagságú saválló csöveket szállított. A csöveket a feladó kötegelte és helyezte el a gépjárművön keresztfák alkalmazásával, az egész rakomány spaniferes rögzítését az alperes gépjárművezetője végezte.

A fuvarozás során egy szabálytalanul közlekedő személygépjármű a tehergépjárműnek hajtott, mely megsérült, a hirtelen vészfékezés során a rakomány elmozdult.

Az alperes a rakományt 2006. május 15-én szolgáltatta ki a felperesnek, aki az 1.032 euró fuvardíjról kiállított számlát kiegyenlítette, majd 2006. május 22-én

jegyzőkönyvben rögzítette, hogy a kirakodáskor milyen sérülést tapasztalt a szállítmányban - egyes csövek behorpadtak, illetve egyes csővégek deformálódtak - , és erről 2006. május 24-én az alperest értesítette.

Sem a közúti balesetet okozó személygépjármű felelősség biztosítója, sem az alperesi beavatkozó nem állt helyt a rakományban bekövetkezett kárért, az alperes mentesülését állították, ugyanerre hivatkozva tagadta meg a kártérítés kifizetését az alperes többszöri felperesi felszólítás ellenére.

A felperes fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő 1.729.982 forint és járulékai megfizetése iránt; az eljárás az alperes ellentmondása folytán perré alakult.

A felperes módosított keresetében 1.197.489 forint és annak 2005. május 11-től a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A keresetében arra hivatkozott, hogy az alperesi fuvarozás során az áruban kár keletkezett, a CMR 17. cikk 1. pontja és a Ptk. 501. §-a alapján, a CMR 25. cikk 1. pontja és 23. cikk 1. pontja alkalmazásával felszámított árukárt megtéríteni tartozik. A követelése összegszerűsége körében előadta, hogy a továbbértékesítésre szánt csövekből 150 méter sérült meg, a szerződött ár és a sérült csövek eladási ára között 5.295 euró különbség mutatkozik, továbbá 2.301 euró haszontól esett el. Ezen két összeg az MNB 2006. május 11-i középárfolyama szerint 1.977.984 forint kárösszeget tesz ki, mely követelést csökkentett az alperes felé egyéb jogviszonyból fennálló 720 euró fuvardíjtartozás összegével, valamint a sérült csövek eladásából befolyt 577.920 forinttal.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összegszerűségét egyaránt vitatta. Arra hivatkozott, hogy a csövek végein mutató sérülés a közúti balesettel hozható összefüggésbe, melyért felelősség nem terheli, a csöveken keletkezett horpadások pedig a szakszerűtlen feladói felrakásra vezethetők vissza; a csöveknek eltérő volt a fajsúlya, a nehezebb csövek kerültek felülre, így önsúly miatt következett be a horpadás.

Az alperesi beavatkozó a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a közúti balesetet okozó személygépjármű felelősség biztosítóját helytállási kötelezettség terheli, emellett az alperessel azonos módon hivatkozott a rakomány szakszerűtlen feladói felrakására is. Utalt arra is, hogy a CMR alapján elmaradt haszon jogcímén kártérítési igény nem érvényesíthető, a felperes kizárólag a ténylegesen felmerült kárát követelheti.

Az elsőfokú bíróság 2008. november 3. napján kelt 15.G.40.104/2007/28. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 239.498 forintot, annak 2006. május 24-től évi 5 % késedelmi kamatát, 14.400 forint ügyvédi munkadíjat és 14.400 forint egyéb perköltséget, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az

alperesnek és a beavatkozónak személyenként 48.000 forint ügyvédi munkadíjat, valamint az alperesnek 40.000 forint egyéb perköltséget.

Ítélete indokolása szerint a CMR 17. cikkében foglaltakra alapított kereseti kérelem elbírálásakor - figyelembevételével, hogy a CMR 18. cikke szerint az alperest terhelte mentesülése bizonyítása - az elsőfokú bíróság szakértői bizonyítást folytatott le, és a beszerzett szakvéleményt minden részletre kiterjedő, számításokkal alátámasztott, aggálytalan munkának minősítve ítélezése alapjául elfogadta. A szakértő szerint több körülmény együttes hatása okozhatta a horpadásokat, elsősorban a csövek nagy súlya (50 %-os közrehatás), a keresztfák kevés száma és kis szélessége (30 %-os közrehatás), a hevederek függőleges irányú szorító hatása, a hevederek kevés száma (20 %-os közrehatás). Az elsőfokú bíróság elfogadta a szakértő azon megállapítását, hogy a rakományt úgy kellett volna rögzíteni, ne tudjon elmozdulni; a sofőr feladata volt a rögzítés biztonságosságának a vizsgálata, de nem terhelte a csövek szilárdságának összevetése a rakomány magasságával. A rakodás szakszerűségéért az alperes gépjárművezetője - mivel az speciális szakértelmet igényelt - nem felelt, nem rendelkezett ugyanis kellő ismerettel a csövek tulajdonságait illetően, nem tudta megítélni, mennyi rakatot lehet, milyen távtartás és sűrűség mellett egymásra helyezni. A felrakást a felperes szerződő partnere végezte, aki tisztában volt az áru sérülékenységevel, a biztonságos csomagolás módjával. Továbbá, amennyiben összefüggés lenne a közúti baleset bekövetkezése és a rakomány megsérülése között, a közúti balesetért sem terheli az alperest felelősség. Ugyanakkor a közrehatás az alperes terhére 20 %-os mértékben a szakvélemény alapján megállapítható volt; a gépjárművezető akkor járt volna el szabályszerűen, ha 10 darab 2,5 tonnás szorítójú hevedert használ, ez lett volna elégséges az elmozdulás megakadályozásához, ezért az elsőfokú bíróság ennek figyelembevételével döntött az alperest terhelő kárfelelősségről, és azt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben annak részbeni megváltoztatását, keresetének teljes egészében történő helytadást kért.

Álláspontja szerint a 2/1981. (I. 31.) MT rendelet 21. § (1), (2) bekezdésében foglaltakból következően a rakodást az alperes gépjárművezetőjének kellett irányítania, amennyiben az hibás volt, le kellett volna állítania. A szakértői vélemény IV.4. pontja szerint az alperes 100 %-ban felelős a csövek horpadásáért; a rakomány nagy súlyával tisztában volt, a keresztfák és a spaniferek alkalmazása az alperes tevékenységi körébe tartozik. Emellett a szakvélemény kiegészítés 1.7. pontja szerint az árutovábbításhoz csak olyan jármű használható, amely a rakomány rögzítése céljából szükséges rakterekkel és rakodó-berendezésekkel fel van szerelve, utóbbinak minősül a rakományhatároló lécz (a perben keresztfa), így az alperesi gépjárműnek alkalmasnak kellett volna lennie az árutovábbításra.

Álláspontja szerint az alperes felelősségét megalapozza a fenti MT rendelet 15. §-a is, melyben foglaltak szerint az alperes szállítmányozónak minősül, azaz képviseli a megbízó felperes érdekeit. A rakodás során ügyelnie kell a csomagolásra, a rögzítésre, az ekörbeni kötelezettsége elmulasztásából eredő kárért felelősség terheli. Álláspontja szerint különösebb szakértelmet nem igényelt annak felismerése, hogy a keresztfák kevés száma horpadásokat okozhat, a súllyal az

alperes gépjárművezetője a tanúvallomásában foglaltak szerint tisztában volt. A szakvélemény a gépkocsivezetők 20 biztonsági alapszabálya között megnevezte az 1.8. pontot, mely szerint a rakodáskor a gépjárművezetőnek ügyelnie kell a megfelelő súlyelosztásra. Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a kiegészítő szakvélemény II.1.6. pontjában, II.1.8. pontjában foglaltakat, melyek szerint a rakomány nehéz elemeit mindig alulra kell elhelyezni, és ügyelni kell arra, hogy a rakományt vészfékezés, kitörési manőverek, rossz utak esetére is biztonságosan rögzítse. A fenti álláspontja alátámasztására hivatkozott a BH 1985. évi 244. számú eseti döntésében, valamint a Ptk. 493. § (1) bekezdésében foglaltakra is.

Az alperes és az alperesi beavatkozó fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Fővárosi Ítéltábla az alperes részbeni marasztalására vonatkozó ítéleti rendelkezést nem érintette, az elsőfokú bíróság határozata ebben a körben - fellebbezés hiányában - a Pp. 228. § (3) bekezdése alapján jogerőre emelkedett.

A felperes fellebbezése nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel érintett körben a tényállást kellően feltárta, és helytálló az abból levont jogi következtetése is.

A perbeli fuvarfeladatról kiállított okiratok (felperesi megrendelés, CMR fuvarokmány) alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes és az alperes között nemzetközi közúti árufuvarozási szerződés jött létre, ebből következően a jogviszonyukra nem a fellebbezésben hivatkozott, a közúti árutovábbítási szerződésekről szóló 2/1981. (I. 31.) MT rendelet, hanem a Ptk. 506. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, az 1971. évi 3. számú tvr.-rel kihirdetett, a Nemzetközi Közúti Árufuvarozási Szerződésről szóló Egyezmény (CMR) irányadó.

A felperes a keresetében a CMR 17. cikk 1. pontjára alapított kárigénnyel lépett fel; az alperes azt, hogy a fuvarozás alatt árukár következett be, nem tette vitássá, a kárfelelősség alóli mentesülésére hivatkozott a CMR 17. cikk 2. és 4.c. pontjában foglalt körülmények fennállását állítva.

A CMR 17. cikk 2. pontja szerint a fuvarozó mentesül a felelősség alól, ha a megsérülést a rendelkezésre jogosult vétkessége, annak a fuvarozó vétkességére vissza nem vezethető utasítása, az áru sajátos hibája vagy olyan körülmény okozta, amelyet a fuvarozó nem kerülhetett el, és amelynek következményeit nem állott módjában elhárítani.

A CMR 17. cikk 4.c. pontja szerint a fuvarozó mentesül a felelősség alól, ha a megsérülés az áru kezeléséből, felrakásából, elhelyezéséből vagy lerakásából ered, ha azt a feladó vagy a címzett, illetve a feladó vagy a címzett nevében eljáró személyek végezték.

A CMR 18. cikk 1. pontja szerint a fuvarozót terheli annak bizonyítása, hogy a megsérülés a 17. cikk 2. pontjában említett tények valamelyikéből keletkezett.

Ezen jogszabályi rendelkezés alapján az elsőfokú bíróság a Pp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási terhet helytállóan az alperesre telepítette, és nem tévedett, amikor az alperes indítványára - tekintve, hogy a mentesülésére vezető körülmények vizsgálata különleges szakértelmet igényelt - a Pp. 177. § (1) bekezdése alapján igazságügyi szakértői bizonyítást rendelt el.

Alaptalan a felperes fellebbezési okfejtése a szakvélemény téves értelmezésére; az elsőfokú bíróság ... igazságügyi szakértő 2008. július 3-án kelt szakvéleményébe és annak 2008. augusztus 18-i kiegészítésébe foglalt, az árukárra vezető okokra tett szakmai megállapításait helytállóan vette figyelembe érdemi döntése meghozatalakor, a helyesen aggálytalannak minősített szakvéleményből nem volt következtetés vonható arra, hogy kizárólag az alperest terheli felelősség a bekövetkezett árukárért.

A perben nem volt vitás - a fuvarfeladatot teljesítő gépjárművezető 2008. április 18-i tanúvallomásaival is alátámasztott - azon körülmény, hogy az áru felrakását a felperes szerződéses partnere, a feladó végezte; a csövek kötegelése, a kötegek egymásra helyezése és ennek során keresztfák alkalmazása a feladó rendelkezési körébe tartozott, a gépjárművezető feladata a rakomány egészének spaniferes rögzítésére korlátozódott.

A spaniferezés hiányossága mellett az árukár bekövetkeztében közreható körülményként nevesítette a szakértő a nagy súlyerőt és a keresztfák méretbeli, valamint darabszám szerinti elégtelenségét. Az utóbbi két körülmény fent kifejtettek szerinti feladó rendelkezési körébe tartozása okán nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor az alperes kárfelelősség alóli részleges mentesülésére vont következtetést; a fellebbezésben írtakkal szemben a gépjárművezetőnek nem kellett volna felismernie, hogy a kötegek elhelyezése és a keresztfák alkalmazása nem szakszerű, az általa végzett spaniferes rögzítés megfelelőségéért felelt. A gépjárművezető a rakomány egészének súlyával lehetett tisztában - az a CMR fuvarokmányon szerepelt - az egyes kötegekével azonban nem, így nem tudhatta, hogy az önsúly veszélyezteti az áru állagát, ezt a raksúly ismeretében a feladónak kellett tudnia.

Kellő jogi alap hiányában nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla a felperesi érvelést az alperes szállítmányozói szerepére, emellett a felperes nem bizonyította a Ptk. 493. § (1) bekezdésében foglaltak megsértését sem.

Tekintettel, hogy a fellebbezésben előadottak eltérő tényállás megállapítására, illetőleg jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett körben a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A pernyertes alperes, valamint az alperesi beavatkozó a jogorvoslati eljárás során nyilatkozatot nem tett, perköltség-igényt sem közölt, tárgyalás megtartására - tekintve, hogy az ügy jogorvoslati elbírálása a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül történt - nem került sor, ezért a Fővárosi Ítéltábla vonatkozásukban jogorvoslati perköltség megállapítását a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (2) bekezdése és 79. § (1) bekezdésének második fordulata figyelembevételével mellőzte.

Budapest, 2009. május 5.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s. k.,
előadó bíró

Dr. Rédei Anna s. k.,
bíró